

DISKRIMINERINGSNEMNDA

Sak 96/2018

**A
mot
B**

Vedtak av 13. november 2018 fra Diskrimineringsnemnda, sammensatt av følgende medlemmer:

**Susann Funderud Skogvang (nemndleder)
Jens Kristian Johansen
Ingvild Mestad**

Postadresse
Diskrimineringsnemnda
Postboks 208 Sentrum
5804 Bergen

Telefon
(+47) 90933125

E-post
post@diskrimineringsnemnda.no

Hjemmeside
www.diskrimineringsnemnda.no

Saken gjelder spørsmålet om en mann som ble kroppsundersøkt på grunn av mistanke om tyveri i en forretning, ble diskriminert på grunn av etnisitet.

Sakens bakgrunn

Klager A har ikke-vestlig minoritetsbakgrunn.[*Utdanning*]. Han har tidligere arbeidet som vokter i Oslo sentrum. For tiden er han [*studier*].

Forretningen X eies og drives av B som er arbeidsgiver og innklaget.

Lørdag 27. januar 2018 var A innom X. På vei ut fra forretningen, cirka klokken 11:20, ble han stoppet av to uniformerte vektere. Han ble ledsaget til et skjermet område i butikken, hvor han ble fortalt at en ansatt mente å ha sett ham gjemme varer (sokker) i buksen sin. Vekterne undersøkte A, som også, på eget initiativ, dro buksene ned til knærne. Vekterne fant ikke noe, og A fikk lov til å gå.

A klaget saken inn til Diskrimineringsnemnda 4. februar 2018. Saken ble behandlet i nemndsmøte 22. oktober 2018. I behandlingen deltok nemndas medlemmer Susann Funderud Skogvang (møteleder), Ingvild Mestad og Jens Kristian Johansen. Nemndas sekretariat var representert ved Monica Hox, Tone Sørensen og Tonje Taranger.

Partenes anførsler

A har i hovedsak anført

Han er blitt diskriminert på grunn av etnisitet, som følge av rasistiske holdninger mot ham fra de ansatte, og som følge av usaklige instruksjoner som typisk vil ramme ham siden han har ikke-vestlig bakgrunn.

Til tross for at vekterne behandlet ham profesjonelt og høflig, opplevde han hele episoden som nedverdiggende. Det var spesielt ydmykende å måtte ta buksene ned, selv om det var frivillig, ettersom han mente det var nødvendig å gjøre det. Han ble fysisk dårlig av hendelsen og sendte en klage til X søndag 28. januar 2018 kl: 04:00. Svaret fra butikksjef T om at de ansatte hadde blitt instruert til heller å tilkalle vektere en gang for mye heller enn en gang for lite går i retning av at de ansatte oppfordres til å mistenkeliggjøre uskyldige mennesker.

Som tidligere vokter har han førstehåndserfaring med de utfordringene vektere og butikkansatte har, blant annet hva gjelder tyveri fra personer med ikke-vestlig bakgrunn. Imidlertid er han også kjent med de sterke rasistiske holdningene som gjelder i samfunnet, også mellom ikke-vestlige innvandrergupper.

Postadresse	Telefon	E-post	Hjemmeside
Diskrimineringsnemnda Postboks 208 Sentrum 5804 Bergen	(+47) 90933125	post@diskrimineringsnemnda.no	www.diskrimineringsnemnda.no

At forretningen har syv ansatte med minoritetsbakgrunn er derfor ikke noe bevis på at forretningen ikke diskriminerer. Han blir ikke overrasket over at det kan finnes ikke-vestlige butikkansatte som diskriminerer og har rasistiske holdninger. Det som overrasker ham er at butikksjefen innrømmer at han oppfordrer sine ansatte til å mistenke folk og å tilkalle vektere uten skjellig grunn til mistanke.

Rapporten fra vekterselskapet er svært unøyaktig. Dette viser at opplysningene ikke ble skrevet kort tid etter hendelsen, og at vekterne rotet med de faktiske opplysningene. Vekterne mente at episoden hadde skjedd mellom kl. 17:00 og stenetid. A har fremlagt tidsstemplede bildefiler som dokumenterer at han var i butikken kl. 11:20, og dette var kort tid før han ble stanset av vekterne. Rapporten nevner også at han hadde «sekk/bag», noe som er feil. Han hadde bare en 0.5 liter vannflaske.

Han reagerer spesielt på følgende sitat fra rapporten:

«Om mannen på et tidspunkt hadde puttet vare i sin medbragte pose/bag, så ble denne lagt igjen i butikken før mannen forlot butikken. Vekter på stedet bemerket at det tok 15-30 min fra vekter ankom til mannen upasserte. Det er ikke usannsynlig at om mannen hadde uærlige hensikter, at mannen hadde oppdaget vekteren som stod å ventet i inngangen /utenfor butikken.»

Med minst 6 observerende og mistenksomme øyne fra han gikk inn i butikken, så er det rart at anklagen er ganske vag og sprikende. Forklaringen om at en ansatt hadde sett ham putte sokker i buksen kan kun forklares med at noen må ha mislikt hans tilstedeværelse på grunn av hans etnisitet. Han gjorde ingenting som kunne gi noen ansatte grunn til å tro at han ville stjele. Han oppførte seg på samme måte som andre kunder i butikken. Han var pent kledd, edru, høflig og rolig hele tiden han var i butikken. Skulle det mot formodning ikke være rasisme som ligger til grunn for anmeldelsen, men bare en generell negativ og mistenksom holdning til alle kunder, så er det uansett diskriminerende.

B har i hovedsak anført

B har ikke utsatt A for diskriminering på grunn av etnisitet. T, som er butikksjef på X, driver sin butikk på en god måte og har syv ansatte med ikke-vestlig bakgrunn. Oppfordringen om at vekter heller bør kontaktes en gang for mye enn en gang for lite er uheldig. Det som menes med dette er at de ansatte skal kontakte vekterselskapet dersom de er usikre på en situasjon.

Vekterselskapet er en profesjonell, upartisk aktør som ivaretar sikkerheten i butikken. De ansatte blir opplært til å kontakte selskapet via en knapp når de mistenker tyveri, vold, trusler, eller annen ubehagelig situasjon. Vekterselskapet griper inn med utgangspunkt i situasjonen, ikke etnisitet eller lignende. Det vises for øvrig til hendelsesrapporten med merknader fra vekterselskapet Skan Kontroll, samt en beskrivelse av instruksene til de ansatte.

Diskrimineringsnemndas vurdering

Nemnda skal vurdere om B har diskriminert A og vil da først ta stilling til om det foreligger omstendigheter som gir «grunn til å tro» at A ble forskjellsbehandlet. Det er A som har bevisbyrden for å dokumentere dette jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 37 første ledd som slår fast at «*Diskriminering skal anses å ha skjedd hvis det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at diskriminering har skjedd, og den ansvarlige ikke sannsynliggjør at diskriminering likevel ikke har skjedd*».

Terskelen er ikke høy, men en påstand om at diskriminering har funnet sted er som regel ikke tilstrekkelig. Nemnda legger til grunn at A har ikke-vestlig minoritetsbakgrunn. Nemnda mener at klagen A sendte X like etter hendelsen, er en slik omstendighet som gir «grunn til å tro» at han ble utsatt for forskjellsbehandling/diskriminering. Av klagen fremgår hans opplevelse av situasjonen. Bevisbyrden går derfor over på B, som må sannsynliggjøre at diskriminering ikke har skjedd. Beviskravet er sannsynlighetsovervekt.

Nemnda finner ikke at B har sannsynliggjort at diskriminering ikke har funnet sted. For det første har B ikke lagt frem tidsnær dokumentasjon. Etterfølgende forklaringer som ikke kan underbygges av tidsnære beviser eller andre mer objektive forhold, har som regel mindre bevisverdi. Nemnda legger merke til at dokumentasjonen som B mener skal motbevise As påstand, er en rapport som er skrevet seks måneder etter hendelsen. For det andre bemerkes det i rapporten at vektere på stedet ikke husker hendelsen nøyaktig. For det tredje har A kommet med flere innsigelser til rapporten, herunder dokumentasjon angående uriktig angitt klokkeslett for hendelsen, at opplysningene om hva han hadde med seg var feil, m.m. Nemnda kan heller ikke se at B har lagt frem uttalelser fra ansatte om bakgrunnen for mistanken, eller annen form for dokumentasjon som kan vise at diskriminering ikke har skjedd. Nemnda kommer derfor til at B ikke har sannsynliggjort at A ikke ble diskriminert på grunn av etnisitet.

Vedtaket er enstemmig.

Sak 96/2018

Diskrimineringsnemnda har gitt følgende vedtak:

B har diskriminert A på grunn av etnisitet.

Susann Funderud Skogvang
møteleder

Jens Kristian Johansen

Ingvild Mestad